

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Agnieszka Puzio-Dębska

Józef Skrobiński - malarz, reżyser (1910-1979)

Publikowane od

23.12.2014 00:00:00

Publikowane do

23.01.2015 00:00:00

Józef Skrobiński, urodzony w Mławie, malarz i reżyser. Reprezentuje on łódzką szkołę realistów, której celem było min stworzenie przeciwwagi do sztuki abstrakcyjnej i

podkreślenie znaczenia sztuki figuratywnej. Artysta malował wieloma technikami, często sięgał po technikę olejną i akwarelę. Józef Skrobiński był też reżyserem filmów dokumentalnych z zakresu: matematyki, fizyki i astronomii.

Józef Skrobiński

Data i miejsce urodzenia - 26 stycznia 1910 Wólka k. Mławy

Data i miejsce śmierci - 22 stycznia 1979 Łódź

Narodowość - polska

Dziedzina sztuki - malarstwo, film

Styl - realizm

Biografia

Józef Skrobiński urodził się 26 stycznia 1910 w Wólce nad Wisłą w pobliżu Mławy.

W młodości uczęszczał do gimnazjum im. Stanisława Wyspiańskiego w Mławie. W latach 1930 - 1934 studiował na Uniwersytecie Warszawskim matematykę (bez uzyskania dyplomu). Podczas studiów, za sprawą znajomości z profesorem Władysławem Witwickim (1878 - 1948) - rozpoczął studiowanie malarstwa i rysunku. Studia te rozwinęły jego zainteresowania sztukami plastycznymi, dając im podstawy teoretyczne.

W latach 1935 - 1936 pracował w pracowni filmowej „Rysfilm” w Warszawie jako rysownik animator. Od 1937 do wybuchu II wojny światowej pracował jako, grafik w Biurze Regionalnego Planu Zabudowy Okręgu Łódzkiego. Od 1946 związany był zawodowo ze Studium Filmów Rysunkowych a następnie z Wytwórnią Filmów Oświatowych. Rozpoczął pracę jako animator a następnie od 1951 jako reżyser III kategorii samodzielnie realizował filmy. W styczniu 1967 otrzymał tytuł reżysera II kategorii, a w marcu 1975 reżysera I kategorii. Równocześnie z pracą w Wytwórni Filmów Oświatowych poświęca się drugiej pasji - malarstwu.

Po raz pierwszy swą twórczość zaprezentował na I Wystawie ZZPAP w Łodzi. Odtąd regularnie brał udział zarówno w wystawach zbiorowych jak i indywidualnych w kraju i za granicą. Jego obrazy znajdują się obecnie w zbiorach muzealnych i prywatnych w kraju i za granicą.

W 1971 otrzymał Honorową Odznakę Miasta Łodzi, a w 1979 uhonorowany został Nagrodą Miasta Łodzi za całokształt twórczości artystycznej w dziedzinie malarstwa. Był członkiem Stowarzyszenia Filmu Naukowego i wiceprzewodniczącym Zarządu Sekcji Filmów Oświatowych przy Stowarzyszeniu Filmowców Polskich. Był również członkiem ZAiKS i ZPAP.

Zmarł 22 stycznia 1979 i pochowany został na cmentarzu rzymskokatolickim św. Józefa w Łodzi przy ul. Ogrodowej 39.

Twórczość malarska

Twórczość malarska Józefa Skrobińskiego łączona jest z tzw. łódzką szkołą realistów. Tworzyli ją m.in.: Wiesław Garboliński, Jerzy Krawczyk, Barbara Szajdzińska – Krawczyk, Benon Liberski i Leszek Różga. Łódzka szkoła realistów była częścią szerszej inicjatywy artystycznej – Grupy Realistów. Inicjatorami Grupy Realistów byli Juliusz i Helena Krajewscy. Celem inicjatywy było stworzenie swoistej przeciwwagi w stosunku do sztuki abstrakcyjnej i podkreślenie znaczenia sztuki figuratywnej. Należy podkreślić, że pojęcie „łódzka szkoła realistów” nie oznaczało odrębnej grupy programowej czy też „szkoły malarskiej”. Była to grupa artystów wystawiających razem, zaś surowy klimat łódzkiej architektury będący tematem wielu wczesnych obrazów członków grupy spowodował, że malarstwo tych artystów, szczególnie w pierwszym okresie, wyraźnie wyróżniało się na tle innych malarzy realistów.

Z całej grupy – Józef Skrobiński pozostał do końca wierny realizmowi, choć i u niego wyróżniamy różne okresy twórczości, a nawet pojedyncze przykłady malarstwa abstrakcyjnego.

Pierwszą wystawą, w której uczestniczył Józef Skrobiński jest I Wystawa ZZPAP w roku 1945 (początkowo był to ZZPAP - Związek Zawodowy Polskich Artystów Plastyków, przekształcony w 1949 w ZPAP). Skrobiński regularnie bierze udział w Wystawach Malarzy Realistów poczynawszy od pierwszej wystawy w 1962 roku aż do XI wystawy – „W kręgu realizmu” realizowanych w warszawskiej Galerii Zachęta.

Tematyka

Artysta używał różnych technik malarskich. Szerokiej publiczności znane są obrazy olejne i akwarele.

W przypadku akwarel artysta tworzył całe grupy obrazów w tej technice, których tematem były: Łódź i okolice, Ziemia Kłodzka, Gdańsk i okolice, Mazury, Kazimierz, Wólka, Sulejów, Wieluń, Bełchatów. Na uwagę zasługują również akwarele z byłej Jugosławii, Węgier i Bułgarii (Soczi). Zbiory akwarel związane z Gdańskiem i Ziemią Kłodzką znajdują się w zbiorach muzeów w Kłodzku (10 akwarel) i Gdańsku (65 akwarel). Cechą charakterystyczną akwarel Józefa Skrobińskiego są nasyczone światło oraz żywe kolory niespotykane u innych akwarelistów.

Obrazy malowane techniką olejną ewoluowały jeśli chodzi o formę i tematykę przez ponad 30 lat twórczości artystycznej. Początkowo miały charakter typowo realistyczny, a faktura obrazu była gruba. Z czasem artysta zaczął stosować charakterystyczny dla siebie ciemny kontur. Oddzielną kategorię stanowią obrazy bezkonturowe, niejednokrotnie malowane płaszczyznami, o frywolnej, często humorystycznej tematyce. Prawdopodobnie obrazy z tej grupy stanowiły nawiązanie do doświadczeń reżyserskich w animacji.

Szerokiej publiczności najlepiej znane są pejzaże z Łodzi i okolic, będące często wizytówką twórczości Skrobińskiego. W łódzkim środowisku artystycznym Skrobiński nazywany był „łódzkim Utrillo”. Początkowo są to łódzkie weduty, tworzone z zachowaniem wierności detali, często malowane z dalszej perspektywy. Stopniowo artysta odchodzi od „typograficznych” pejzaży na rzecz widoków starych fabryk, zaułków czy uliczek. Obrazy te malowane są w sposób uproszczony, oszczędniej jeśli chodzi o szczegóły - artyście chodzi bowiem nie o wierne oddanie szczegółów ale o oddanie atmosfery łódzkich przedmieść i zaułków. Wydaje się, że obrazy te malowane są z pamięci, dominują spokojne często przygaszone i „brudne” barwy oddające klimat portretowanego miasta. Perspektywa tych obrazów również jest inna, niższa i bliższa.

Na przełomie lat 60-tych i 70-tych szerzej pojawia się tematyka związana z egzystencją człowieka i problematyką społeczną. Obrazy z tej grupy tematycznej są malowane z reguły na dużym formacie. Stylistycznie charakteryzują się nieco przygaszonymi barwami, charakterystycznym ciemnym konturem i często lekką deformacją (wydłużenie postaci i budynków).

Józef Skrobiński był również autorem kilku obrazów o tematyce czysto religijnej.

Najmniej ciekawą grupę obrazów stanowią prace malowane na oficjalne wystawy związane z: Ludowym Wojskiem Polskim, ruchem robotniczym, okupacją i

martyrologią narodu polskiego, choć i w tej kategorii można znaleźć interesujące prace.

Wybrane wystawy

1945 – 1978 Doroczne Wystawy Okręgowe ZZPAP i ZPAP Łódź

1946 II Salon Zimowy Radom

1952 II Ogólnopolska Wystawa Plastyki Warszawa

1953 III Ogólnopolska Wystawa Plastyki Warszawa

1958 Indywidualna Wystawa Malarstwa Łódź

Wystawa Malarstwa Członków ZPAP Łódź i Słupsk

1959 Indywidualna Wystawa Malarstwa Łódź

Wystawa „Ziemia łódzka w plastyce” Łódź

1960 Indywidualna Wystawa Malarstwa Łódź

1961 Wystawa Malarstwa „Polskie Dzieło Plastyczne w XV-lecie PRL” Warszawa

1962 I Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego Szczecin

Martyrologia i Walka Narodu Polskiego 1939 – 1945 Lublin

Wystawa Prac 25 Malarzy Realistów Warszawa

Wystawa Malarstwa i Grafiki Okręgu łódzkiego ZPAP Warszawa

Pokonkursowa Wystawa pt. „Łódź w malarstwie” Łódź

1963 Wystawa pt. „Cztery konkursy” Łódź

Ogólnopolska wystawa „XV-lecie Ludowego Wojska Polskiego w Twórczości Plastycznej” Warszawa

IV Ogólnopolska Wystawa Marynistyczna Warszawa

1-Maja Wystawa Malarstwa, Grafiki, Rzeźby Łódź

Wystawa Prac 30 Malarzy Realistów Warszawa, Sopot

1964 Wystawa Pokonkursowa Konkursu Okręgu Łódzkiego ZPAP w Łodzi na obraz sztalugowy Łódź

II Festiwal Malarstwa Współczesnego Szczecin

Ogólnopolska Wystawa Marynistyczna Warszawa

1965 III Wystawa Prac 30 Malarzy Realistów Warszawa

Wystawa Malarstwa „20 lat PRL w Twórczości Plastycznej” Warszawa

Wystawa „XX - lecia Polski Ludowej w Plastyce” Łódź

Indywidualna Wystawa Akwarel Działoszyn

1966 IV Wystawa Prac Malarzy Realistów Warszawa

Ogólnopolska Wystawa pt. „Temat muzyczny w polskiej sztuce współczesnej” Bydgoszcz

Wystawa Współczesnego Malarstwa Polskiego Moskwa

Współczesne Malarstwo Polskie Bukareszt

1967 Indywidualna Wystawa Szkiców z Jugosławii Łódź, Zgierz, Aleksandrów

V Wystawa Prac Malarzy Realistów Warszawa

Wystawa pokonkursowa „Człowiek i praca w Polsce Ludowej” Warszawa

Wystawa Malarstwa i Grafiki poświęcona 50 rocznicy Rewolucji Październikowej Warszawa

1968 VI Wystawa Prac Malarzy Realistów Warszawa

1969 III Biennale Sztuki Państw Nadbałtyckich Rostock

„Człowiek i Praca w Polsce Ludowej” - rzeźba, malarstwo, grafika Warszawa

Temat muzyczny we współczesnym malarstwie i grafice krajów Europy Środkowej i Wschodniej Bydgoszcz, Toruń, Grudziądz

1970 V Jubileuszowy Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego Szczecin

VIII Wystawa Prac Malarzy Realistów Warszawa

Wystawa Malarstwa Batalistycznego Okręgu Łódzkiego ZPAP Warszawa

1971 Wystawa Malarstwa Grupy Realistów Dania: Vallekilde, Roskole

Ogólnopolska wystawa malarstwa, rzeźby i grafiki „Portret człowieka” Warszawa

1972 IX Wystawa Prac Malarzy Realistów Warszawa

VI Festiwal Malarstwa Współczesnego Szczecin

Wystawa Malarstwa, Grafiki i Rzeźby Okręgu Łódzkiego ZPAP Lipsk

Ogólnopolska Wystawa Plastyki „Przeciw wojnie” Lublin

Ogólnopolska Wystawa Malarstwa „Kopernik – Kosmos” Toruń

Międzynarodowa Wystawa Malarstwa Koszyce

1973 Ogólnopolska Wystawa „30 lat Ludowego Wojska Polskiego w twórczości plastycznej” Warszawa

Wystawa malarstwa i grafiki z okazji 550-ej Rocznicy Nadania Praw Miejskich Łodzi
Łódź

1974 Tendencje w Sztuce Łódzkiej – Panorama 30-lecia PRL Łódź, Ziemia łódzka,
Warszawa

Współczesna Sztuka Polska Zaangażowana Politycznie i Społecznie Łódź

1975 Ogólnopolska Wystawa „Przeciw wojnie” Lublin

30 Rocznica Zwycięstwa nad Faszyzmem w Twórczości Plastycznej Warszawa,
Budapeszt

1976 Pokonkursowa Wystawa Malarstwa „Pejzaż łódzki” Łódź

VI Festiwal Sztuk Pięknych Warszawa

Jubileuszowa Wystawa Malarstwa Łódź

Wystawa „W kręgu realizmu" Warszawa

1977 Indywidualna Wystawa Malarstwa i Rysunku Sieradz, Toruń

Pokonkursowa Wystawa Malarstwa „Pejzaż łódzki" Łódź

Ogólnopolska Wystawa „Tematy muzyczne w plastyce" Wrocław

1978 Ogólnopolska Wystawa na tematy wojskowe Warszawa

1979 Ogólnopolska Wystawa Malarstwa pt. „Dziecko w malarstwie" Warszawa

Wystawa „Łódzka Szkoła Realizmu" Londyn

1980 Dziecko - Kulisy zbrodni II Wojny Światowej Warszawa

Indywidualna Wystawa Malarstwa Łódź

Nagrody i wyróżnienia w dziedzinie malarstwa

1961 - Okręgowy Konkurs pt. „Łódź w malarstwie" - III nagroda

1962 - Okręgowy Konkurs na obraz sztalugowy, Łódź - II nagroda

1964 - Okręgowy Konkurs na obraz sztalugowy, Łódź - III nagroda

1965 Okręgowy Konkurs na obraz sztalugowy i grafikę pt. „Człowiek współczesny",
Łódź - wyróżnienie
Ogólnopolska Wystawa pt. „20 lat PRL w Twórczości Plastycznej",
Warszawa - nagroda Ministra Kultury i Sztuki

1967 Okręgowy Konkurs na obraz sztalugowy pt. „50 lat Wielkiej Socjalistycznej
Rewolucji Październikowej", Łódź - II nagroda, wyróżnienie
Ogólnopolski Konkurs pt.
„Człowiek i praca w Polsce Ludowej", Warszawa - wyróżnienie

1969 - Ogólnopolski Konkurs pt. „Człowiek i praca w Polsce Ludowej", Warszawa -
wyróżnienie
1971 - Okręgowy Konkurs na obraz, Łódź - wyróżnienie

1975 - Ogólnopolska Wystawa Plastyki „Przeciw wojnie", Lublin - nagroda w dziale
malarstwa
1976 Okręgowy Konkurs pt. „Pejzaż łódzki", Łódź - II nagroda
VI Festiwal
Sztuk Pięknych, Warszawa - nagroda w dziale malarstwa

1977 - Okręgowy Konkurs pt. „Pejzaż łódzki”, Łódź - nagroda Prezydenta Miasta Łodzi, oraz wyróżnienie Muzeum Historii Miasta Łodzi
1979 Nagroda Miasta Łodzi - za całokształt twórczości artystycznej w dziedzinie malarstwa
Ogólnopolska Wystawa „Dziecko w malarstwie” - wyróżnienie honorowe

Twórczość filmowa

Tematyka filmowa w większości obejmuje filmy oświatowe z zakresu: matematyki, fizyki i astronomii.

Filmy w dużej mierze oparte były na rysunkach, animacjach i trikach autorstwa Józefa Skrobińskiego. W niektórych przypadkach (film: Kwark - budowa materii. Jedna z hipotez) są to tematy związane z najnowszymi odkryciami współczesnej twórców fizyki (hipoteza kwarków wysunięta w 1964 roku, film z 1970). Na uwagę zasługuje fakt, że w wielu filmach Józef Skrobiński umiejętnie łączył zagadnienia z nauk ścisłych z przykładami zastosowania jej w sztuce i ornamentyce (cykl filmów dydaktycznych o rzutach i symetrii). Z całej twórczości wyróżnia się film z 1959 roku - Magazyn osobliwy - novum w produkcji WFO (film rysunkowy), niebędący ani filmem naukowo dydaktycznym ani typowym filmem dla dzieci.

W dorobku reżysera są również pojedyncze filmy rysunkowe dla dzieci.

W opracowaniu „Historia Filmu Polskiego” przy okazji omawiana filmów oświatowych i dydaktycznych znajdują się liczne pozytywne odwołania do twórczości Józefa Skrobińskiego.

Udział w festiwalach

Filmy reżyserowane lub realizowane przez Józefa Skrobińskiego prezentowane były na licznych festiwalach filmów naukowo - dydaktycznych w kraju i za granicą, jak np.:

XIV Międzynarodowy Festiwal Filmów Naukowo-Dydaktycznych; Padwa 1970 - "Kwark - budowa materii. Jedna z hipotez"
XI Międzynarodowy Przegląd Filmów Naukowo-Technicznych „Techfilm 73”; Pardubice 1973 - "Granice fantazji"
Międzynarodowy Festiwal Filmów Oświatowych i Dydaktycznych; Lazio 1974 - "Granice fantazji"
XVII Międzynarodowy Festiwal Filmów Naukowo-Dydaktycznych; Padwa 1973 - "Śladami myśli Kopernika"

Filmografia

1976 Jeden , dwa, trzy - film prezentujący różne systemy zapisu liczb od czasów sumeryjskich aż po system dwójkowy, Reżyseria, Scenariusz Wytwórnia Filmów Oświatowych - WFO

1975 Pole i ładunki Tricky WFO

1974 W poszukiwaniu źródeł energii Realizacja, Scenariusz WFO

Energia jądrowa Realizacja, Scenariusz WFO

Energia Realizacja, Scenariusz WFO

1973 Śladami myśli Kopernika Realizacja, Scenariusz WFO

1972 Granice fantazji Reżyseria, Scenariusz, Komentarz WFO

1970 Zapalenie wysiękowe Reżyseria, Scenariusz WFO

Rakieta - środek napędowy statków kosmicznych Reżyseria, Scenariusz WFO

Materia i antymateria Reżyseria, Scenariusz WFO

Kwark - budowa materii. Jedna z hipotez Reżyseria, Scenariusz WFO

Cztery warianty wyprawy na księżyc Realizacja, Scenariusz WFO

1969 W kierunku księżyca Realizacja, Scenariusz WFO

Rzuty brył Reżyseria, Scenariusz WFO

Droga na Wenus Reżyseria, Scenariusz WFO

1968 Sonda V Reżyseria, Scenariusz, Zdjęcia WFO

Laser - światło XX wieku Animacja, Rysunki WFO

1967 Rzuty punktu Reżyseria, Scenariusz WFO

Rzuty odcinka Reżyseria, Scenariusz WFO

Rzuty figur płaskich Reżyseria, Scenariusz WFO

1966 Przesunięcie równoległe - film pokazuje również zastosowanie symetrii osiowej w sztuce, Reżyseria, Scenariusz WFO

Jednokładność Reżyseria, Scenariusz WFO

1965 Powódź w serialu Zaczarowany ołówek Realizacja Se-Ma-For

Symetria środkowa i obrót - film pokazuje również zastosowanie symetrii osiowej w ornamentyce i sztuce Reżyseria, Scenariusz, Zdjęcia WFO

Symetria osiowa - film pokazuje również zastosowanie symetrii osiowej w ornamentyce i sztuce Reżyseria, Scenariusz WFO

Pojęcie przekształcenia geometrycznego Reżyseria, Scenariusz WFO

1964 Spotkanie z kolorem Reżyseria, Scenariusz WFO

Półprzewodniki Reżyseria, Scenariusz WFO

Barwy w przyrodzie Reżyseria, Scenariusz WFO

1963 Zaloty - film rysunkowy Reżyseria, Scenariusz, Scenografia Se-Ma-For

Na jagody - film rysunkowy, adaptacja utworu Marii Konopnickiej Reżyseria WFO

1962 Śląska ballada - baśń filmowa, Reżyseria Se-Ma-For

Sztuczne planety i księżyce Reżyseria WFO

O ruchach planet i księżyców Reżyseria, Scenariusz WFO

1960 Romanse - dwie nowelki, których tematem przewodnim jest miłość Reżyseria, Scenariusz, Scenografia Se-Ma-For

Funkcje trygonometryczne Reżyseria, Scenariusz WFO

1959 Wędrowki atomów Reżyseria WFO

Polaryzacja światła Reżyseria, Scenariusz WFO

Dwójtomność kryształów i skręcanie płaszczyzny polaryzacji światła Reżyseria, Scenariusz WFO

Magazyn osobliwy - żartobliwy film o przywarach kobiecych, każdy z tematów skomentowany przez fraszkę J. Sztaudyngera Reżyseria, Scenariusz WFO

Grunwald - rok 1410. Zakon Krzyżacki napada na Polskę Tricky WFO

1958 Koniec czy początek Zdjęcia kombinowane Wytwórnia Filmów Dokumentalnych - WDF

Chłodnictwo absorbcyjne Reżyseria WFO

1957 Silnik elektryczny Reżyseria WFO

Chłodnictwo Reżyseria WFO

1955 Życie gwiazd Reżyseria WFO

źródło:

<http://www.filmpolski.pl>

<http://www.artinfo.nl/>

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/artykul/jozef-skrobinski-malarz-rezyser-1910-1979>